

Țărani se răscoală

1381, Anglia

Țăranii conduși de Wat Tyler au mărșăluit spre Londra, să se plângă de condițiile dure de trai. Primarul orașului l-a ucis pe Wat, dar regele Richard al II-lea se-a promis răscuțitorilor că le va îndeplini cererile. Doar că, după ce s-au întors mulțumiți la casele lor, oamenii regelui au venit și i-au spânzurat pe toți.

Războiul de o sută de ani

1337-1453, Franța

Anglia și Franța s-au războit vreme de o sută de ani pentru că regii englezi din dinastia Plantagenet considerau că aveau dreptul să-i conducă și pe francezi. Datorită arcașilor, englezii au câștigat bătăliile de la Crécy (1346) și Agincourt (1415). În cele din urmă, însă, războiul a fost câștigat de francezi.

CIUMĂ ȘI RĂSCOALE 1300-1400

În secolul al XIV-lea, lumea s-a confruntat cu o boală îngrozitoare, numită ciumă bubonică sau „Moartea Neagră”. A fost cea mai cumplită epidemie din istorie, ucigând 200 de milioane de oameni, din China până în Europa.

Orașul de pe lac

1325
După un conflict cu un rege local, populația Mexică și-a construit propriul oraș pe o insulă artificială din mijlocul lacului Texcoco. Denumit Tenochtitlán, acesta a fost cel mai mare oraș din America până la apariția Statelor Unite și centrul puternicului Imperiu Aztec.

„Moartea Neagră”

1347-1353, Europa și Asia

„Moartea Neagră” a fost o epidemie mortală care a ajuns până în Europa. A izbucnit după ce armatele mongole care asediau Caffa, în Crimeea, au catapultat în oraș cadavre infectate. Această ciumă a ucis milioane de oameni.

Timur cel Șchiop

1370-1405, Asia Centrală

Visul lui Timur Lenk (Tamerlan sau Timur cel Șchiop) a fost să re Creeze imperiul lui Gînghis Han. A fost un conducător strălucit și a clădit un vast imperiu în Asia Centrală. Dar asta cu prețul a 17 milioane de vieți pierdute în războaie.

Triumf oriental

1451-1681, Turcia

Mahomed Cuceritorul a fost cel de-al șaptelea sultan al turcilor otomani. În 1453, a cucerit Constantinopolul și a destrămat Imperiul Bizantin. Apoi a cucerit vaste teritorii, creând astfel Imperiul Otoman și a transformat Constantinopolul, care acum se numește Istanbul, în capitala noului imperiu.

Legenda hărții

→ Răspândirea ciumei

- 1299 Osman I devine primul sultan al Imperiului Otoman
- 1314 Scoțienii îl înving pe englezii la Bannockburn
- 1325 Populația Mexică înfemeiază orașul Tenochtitlán
- 1337 Începutul Războiului de o Sută de Ani
- 1342 Ludovic cel Mare devine rege al Ungariei
- 1346 Englezii îl leagă pe francezii la Crécy
- 1347 Se declanșează pandemia de ciumă bubonică
- 1363 Bătălia de la lacul Poyang, China
- 1370 Timur Lenk ajunge împărat în Asia Centrală
- 1378 Are loc schisma (ruptura) în cadrul Bisericii Catolice
- 1380 Carol cel Nebun ajunge rege al Franței
- 1381 Răscoală jădănească din Anglia

Regele Arthur
 Potrivit legendei, cca 450-550 d.Hr., Britania
 Povestea spune că regele Arthur i-a condus pe britoni într-o măreață victorie împotriva invadatorilor saxoni, apoi și-a adunat cavalerii în jurul unei mese rotunde. E posibil ca Arthur să fi fost de origine romană, dar nu există dovezi istorice că a existat cu adevărat.

Legenda hărții
 ■ Britoni
 ■ Turingieni
 ■ Franci
 ■ Vizigoți
 ■ Ostrogoți
 ■ Imperiul Bizantin

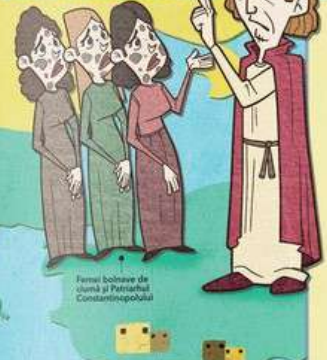
Goți de meserie
 cca 230-721 d.Hr., Spania
 Goții erau triburi venite probabil din Scandinavia. Vizigoții au întemeiat un regat în vest, în Spania și Franța. Ostrogoții, în est. Romanii i-au portretizat pe goți într-o lumină foarte proastă – probabil fiindcă, în anul 410, au distrus Roma!

Grigorie cel Mare
 590-604 d.Hr., Roma
 Când Papa Grigorie I (Sf. Grigorie cel Mare) a văzut într-o piață din Roma niște băiețandri angli (englezi) blonzi care erau vânduți ca sclavi, a exclamat: „Aștia nu sunt angli, ci angheli (îngeri)”. El i-a eliberat și i-a trimis pe Sfântul Augustin în Anglia, cu misiunea de a creștina poporul.

Doi Augustini
 Algeria și Anglia
 În aceste vremuri, au existat doi sfinți Augustin: cel din secolul al IV-lea, din Hippo, Algeria, a fost un mare gânditor, iar un altul, în secolul al VI-lea, a adus creștinismul în Anglia și a devenit primul arhiepiscop de Canterbury.

În jurul Axumului
 cca 100-940 d.Hr., Etiopia
 Orașul și regatul Axum au reprezentat un important nod comercial între Roma și India. Locuitorilor le plăcea să ridice obeliscuri din granit, dintre care unul, înalt de 27 de metri, mai există și astăzi în orașul Axum.

REȚI ȘI CRESTINI
 476-600 d.Hr.

Scăpați de dominația romană, conducătorii militari au împărțit Europa în regate: Clovis a devenit rege în Franța, Teodoric, regele Italiei, a cucerit Germania, iar legendarul Arthur a domnit în Britania. Mulți dintre ei s-au creștinat. Clovis a fost convertit de soția sa, Clotilda. Unii oameni au fost recunoscuți ca sfinți, cum e cazul irlandezilor Columba, Patrick și Brigita.

Boală mortală
 541-542 d.Hr., Constantinopol
 Ciuma iustiniană, numită astfel după împăratul Iustinian, a făcut ravagii în Constantinopol și s-a răspândit în Orient și Apus. A omorât 25 de milioane de oameni – adică a șaptea parte din populația de atunci a lumii!

- 481 d.Hr. Clovis I devine regele francilor
- cca 490-516 d.Hr. Bătălia regelui Arthur de la Muntele Badon
- 493 d.Hr. Teodoric cel Mare devine rege al Italiei
- 527 d.Hr. Iustinian I devine împărat al Bizanțului
- 541-542 d.Hr. Ciuma lui Iustinian
- 563 d.Hr. Sfântul Columba întemeiază Mănăstirea Iona, în Scoția
- 565 d.Hr. Mare generalul bizantin Belisarius
- cca 570 d.Hr. Nașterea profetului Mahomed
- 577 d.Hr. Săni inventate chiboturile, în China
- 589 d.Hr. Reunificarea Chinei, în timpul dinastiei Sui
- 590 d.Hr. Grigorie cel Mare ajunge Papă
- cca 592 d.Hr. Suika devine prima împărăteasă a Japoniei

REGATELE NORDULUI 800-900 d.Hr.

Se nasc noi popoare în Europa. Scoția este condusă de primul său rege, Kenneth MacAlpin. Regele Aifred îi înfrânge pe vikingi și contribuie la formarea Angliei. Imperiul Franc se împarte în două teritorii care, cu timpul, vor deveni Franța și Germania. Vikingul Rurik creează Rusia Kieveană, primul stat slav. Iar Boris I întemeiază Bulgaria.

Anglia și Islanda 871-899 d.Hr.

Regele anglo-saxon Aifred cel Mare i-a alungat pe vikingi și a unificat teritoriile engleze. Mai târziu, vikingii au ajuns în Islanda și au înființat, în anul 930, Althing, cel mai vechi parlament, care încă mai funcționează.

Cărțile Fatime 859 d.Hr., Maroc

Fatima al-Fihri, fiica unui negustor din orașul Fez, a înființat cea mai veche bibliotecă din lume, care încă există: Al Quaraouiyine. Tot Fatima a pus aici bazele primei universități din lume.

Misterul mayaș cca 850 d.Hr.

După câteva mii de ani, centrele civilizației mayașe din America Centrală s-au prăbușit. Oamenii au dispărut dintr-un motiv necunoscut, iar mărețele temple au fost înghițite de junglă.

Carol cel Gros 881-887 d.Hr., Germania

Despre împăratul Carol al III-lea „cel Gros” se spune că era foarte lenes. Totuși, pentru scurt timp, Imperiul său Carolingian din Europa de Vest a fost cel mai întins, de la Imperiul Roman încoace.

Bulgarii Boris 852-894 d.Hr., Bulgaria

Europa de Est a fost prinsă la mijloc în conflictele dintre cele două centre ale creștinătății: Roma, în Apus, și Constantinopol, în Răsărit. Regele Boris I al Bulgariei s-a aliat cu împăratul Constantinopolului, a creștinat țara și a transformat-o într-un țarat (imperiu).

Clanul Fujiwara 794-1185 d.Hr., Japonia

Vreme de aproape 400 de ani, se poate spune că Japonia nu a fost condusă de o dinastie imperială, ci de clanul Fujiwara. Tații din clanul Fujiwara aveau grijă ca fiicele lor să devină soțiile favorite ale împăraților, astfel încât Fujiwara să rămână clanul cel mai puternic și mai influent de la curte.

Regele Vijayalaya 850-870 d.Hr., India

Poporul Chola din India de Sud este strămoșii locuitorilor de astăzi din Tamil. A fost menționat prima oară în jurul anului 300 î.Hr. Iar în anul 850 d.Hr., conducătorul poporului Chola, Vijayalaya, a creat un imperiu care a dăinuit patru secole.

Ștețele arabe cca 828 d.Hr.

Pentru musulmani era foarte important să știe ora exactă și direcția în care trebuie să se roage, așa că au folosit stețele ca reper. În 828, ei au construit un observator astronomic la Shammasiyah, în Bagdad. Mai târziu, au mai ridicat unul celebru la Maragheh, în Iran (ilustrat mai sus).

794 d.Hr.
Heian Kyô (Kyoto) devine capitala Japoniei

811 d.Hr.
Bizantinii conduc de Nichifor I pornesc la război împotriva bulgarilor

814 d.Hr.
Moare Carol cel Mare

841 d.Hr.
Vikingii întemeiază așezare pe teritoriul actualului Dublin

cca 843 d.Hr.
Kenneth MacAlpin devine primul rege al Scoției

846 d.Hr.
Azabii atacă Roma

862 d.Hr.
Rurik întemeiază Rusia Kieveană

863 d.Hr.
Scitlonul Duan Chengshi face descrierea Abicilor de Est

cca 870 d.Hr.
Vikingii încep colonizarea Islandei

872 d.Hr.
Harald Pâr-Frumos unifică Norvegia

878 d.Hr.
Aifred îl învinge pe danezii la Ethandun

883 d.Hr.
Moare Mebedos, care, alături de fratele său Chirid, a creat alfabetul glogolitic, premergătorul celui chirilic